

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

537 RIKSWET van 12 september 1974, houdende wijziging van de Wet op de Krijgstucht, het Wetboek van Militair Strafrecht en het Militaire Strafprocesrecht.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is enige wijzigingen aan te brengen in de Wet op de Krijgstucht, het Wetboek van Militair Strafrecht en het militaire strafprocesrecht;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

In de Wet op de Krijgstucht, vastgesteld bij de Wet van 27 april 1903 (*Stb.* 112)¹⁾, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 3 wordt gelezen als volgt:

De krijgstuchtelijke straffen zijn:

1. berisping;
2. strafdienst, tenminste 1 en ten hoogste 2 uur per dag, gedurende ten hoogste 8 dagen;
3. de verplichting om op de door de commanderende officier te bepalen werkdagen – tot een maximum van 8 – te 22.00 uur in de kazerne of het kwartier, op de basis of aan boord terug te zijn en aldaar tot de daarop volgende ochtend 07.00 uur te verblijven, tenzij de gestrafte daarbuiten dienst heeft te verrichten;
4. geldboete;
5. licht arrest van ten hoogste 14 dagen;
6. verzwaard arrest van ten hoogste 14 dagen.

B. De artikelen 4 en 5 vervallen.

C. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

De strafdienst bestaat uit het doen van dienst overeenkomende met de rang of stand en de betrekking van de gestrafte, op de door de commanderende officier te bepalen werkdagen, in de vrije uren van de gestrafte.

D. Na artikel 7 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7a. Het bedrag der geldboete is tenminste twee gulden en vijftig cents en ten hoogste vijftig gulden.

Geen geldboete kan worden opgelegd indien daardoor de som van de geldboeten, ingevolge deze wet in één kalendermaand aan de militair opgelegd, het bedrag van honderd gulden te boven zou gaan.

E. Artikel 9 wordt als volgt gelezen:

De militair ondergaat het verzwaard arrest:

1. te land: in een daartoe bestemd vertrek of, indien hij gekantonneerd, gekampeerd of gebivakkeerd is, op de door de commanderende officier ter plaatse aan te wijzen plaats;
2. aan boord van een oorlogsvaartuig: op de door de commanderende officier van het vaartuig naar bij of krachtens algemene maatregel van Rijksbestuur te stellen regelen aan te wijzen plaats.

De militair die verzwaard arrest ondergaat, is niet uitgesloten van het verrichten van dienst.

F. Artikel 10 vervalt.

G. Artikel 11 wordt gelezen als volgt:

Met inachtneming van de bij of krachtens algemene maatregel van Rijksbestuur te stellen regelen zal door de commanderende officier wijziging worden gebracht in de plaats waar en in de wijze waarop de straf zal worden ondergaan, ingeval hetzij de geestelijke of lichamelijke gesteldheid van de met verzwaard arrest gestrafte militair, hetzij de omstandigheden van het klimaat of het weer, hetzij de toestand van de ruimte bestemd tot het ondergaan van de straf van verzwaard arrest een afwijking van het bepaalde in artikel 9 in het belang van de gestrafte noodzakelijk maken.

H. Artikel 15 wordt gelezen als volgt:

Bij de oplegging van een arreststraf wordt bepaald, dat de tijd, gedurende welke de gestrafte vóór de tenuitvoerlegging van die straf in verband met het begane feit in voorlopig arrest, in verzekering of in voorlopige hechtenis heeft doorgebracht, bij de uitvoering der hem opgelegde arreststraf in mindering zal worden gebracht.

Deze bepaling is ook toepasselijk, ingeval aan een militair, terzelfdertijd verdacht van meerdere feiten, de straf wordt opgelegd ter zake van een ander feit dan waarvoor in het vorige lid genoemde dwangmiddelen op hem zijn toegepast.

I. De artikelen 16 tot en met 25 vervallen.

J. Artikel 29 wordt gelezen als volgt:

De betrekkelijke zwaarte der krijgstuchtelijke straffen wordt bepaald door de volgorde waarin zij voorkomen in artikel 3, met dien verstande, dat elke volgende straf zwaarder is dan de voorafgaande en dat licht arrest gepaard met strafdienst zwaarder is dan licht arrest, doch lichter dan verzwaard arrest.

K. In artikel 38, eerste lid wordt voor „hoofdstraf” gelezen: straf.

Het tweede lid vervalt.

L. Artikel 39, aanhef, wordt als volgt gelezen:

De bevoegdheid om de in artikel 3 vermelde straffen aan de onder zijn bevelen staande militairen op te leggen komt toe aan:

M. Artikel 41 wordt als volgt gelezen:

De bevoegdheid om de in artikel 3 vermelde straffen aan de onder zijn bevelen staande militairen op te leggen komt mede toe aan:

1. elke hoofdofficier van de landmacht en de luchtmacht;
2. de commandant van een compagnie, een eskadron, een batterij of van een squadron van de luchtmacht en aan iedere daarmee gelijk te stellen, door Onze Minister van Defensie aangewezen, commandant;

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij Rijkswet van 4 juli 1963 (*Stb.* 295) en opnieuw bekend gemaakt bij beschikking van de Minister van Justitie a.i. van 9 januari 1964 (*Stb.* 9).

3. iedere boven een onder 2. genoemde commandant gestelde meerdere;

4. de officier detachementscommandant behalve indien het detachement aan boord van een oorlogsvaartuig is ingescheept; behoudens dat de straf van verzuimd arrest aan officieren alleen door de hoofdofficier detachementscommandant mag worden opgelegd.

Bij ontstentenis of afwezigheid van een commandant gaat de hem bij dit artikel toegekende bevoegdheid over op degene, die met de waarneming van het commando is belast, behoudens dat de straf van verzuimd arrest aan officieren alleen door de hoofdofficier waarnemend detachementscommandant mag worden opgelegd.

N. Artikel 42 vervalt.

O. De artikelen 44 en 45 vervallen.

P. Artikel 48 wordt gelezen als volgt:

Wanneer een van de in de artikelen 39, 41 en 43 genoemde officieren of onderofficieren van zijn bevoegdheid tot strafoplegging gebruik gemaakt heeft, handelt hij verder naar de te dezen door Onze Minister van Defensie gestelde regelen.

Q. Artikel 49 vervalt.

Obis. In artikel 50 vervallen in de eerste volzin de woorden: in een buitengewoon geval.

R. Artikel 55 wordt gelezen als volgt:

Behoudens het bepaalde in artikel 56a worden de straffen ten uitvoer gelegd zodra mogelijk nadat zij zijn opgelegd.

De dag waarop de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf feitelijk is aangevangen geldt als de eerste dag van de bepaalde straffijd.

De straffijd wordt gerekend te zijn geëindigd te 07.00 uur op de dag volgende op de laatste dag der ondergane straf.

S. In artikel 56 vervallen de woorden „of van voorlopig arrest”.

T. Na artikel 56 worden de nieuwe artikelen 56a, 56b en 56c ingevoegd, luidende:

Artikel 56a. De geldboete moet binnen 3 dagen na de oplegging door de gestrafte worden betaald.

De commandant van de gestrafte kan hem op zijn verzoek éénmaal uitstel van betaling verlenen van ten hoogste achtentwintig dagen.

De geldboete moet in ieder geval bij het verlaten van de werkelijke dienst worden betaald.

Artikel 56b. Bij gebreke van betaling binnen de bij of ingevolge artikel 56a gestelde termijn worden de niet betaalde boeten op de militaire bezoldiging van de gestrafte ingehouden.

De functionaris belast met de uitbetaling van de militaire bezoldiging aan de gestrafte is tot inhouding bevoegd.

Op het in te houden bedrag wordt een toeslag berekend van tien procent met een minimum van één gulden, welke op gelijke voet als de geldboete op de aan de gestrafte toekomende militaire bezoldiging wordt ingehouden.

Artikel 56c. Bij of krachtens algemene maatregel van rijksbestuur worden nadere regelen gesteld met betrekking tot de invordering, de inhouding, de verantwoording en de bestemming van de ingevorderde of ingehouden gelden.

U. In artikel 62 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

In het derde lid vervalt de tweede volzin.

In het vierde lid vervallen de woorden: behoudens hetgeen wordt bepaald in artikel 63 betreffende de straf van verlaging en in artikel 64 betreffende die van plaatsing in een tucht-klasse.

V. De artikelen 62a, 63 en 64 vervallen.

W. Artikel 67, vierde lid, vervalt.

X. Na artikel 67 wordt een nieuw artikel 68 ingevoegd, luidende:

Van het recht van beklag en van het recht om de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof in te roepen kan geen afstand worden gedaan.

Y. In artikel 72b worden de volgende wijzigingen aangebracht:

Onder 1d wordt gelezen: arrest, al dan niet in afzondering, gedurende ten hoogste 30 dagen.

Onder 3 vervallen de woorden „in afwijking van artikel 15”.

Artikel II

In het wetboek van Militair Strafrecht, vastgesteld bij de Wet van 27 april 1903 (*Stb.* 111) ¹⁾, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Het tweede lid van artikel 27 wordt gelezen als volgt:

De straf gaat in op de dag waarop de veroordeelde in de tot haar uitvoering bestemde inrichting is aangekomen.

B. Het derde lid van artikel 30 wordt gelezen als volgt:

De voorwaardelijk ontslagene wiens gedrag naar het oordeel van de commanderende officier onder wiens bevel hij staat, te wensen overlaat, kan door deze in arrest worden gesteld.

C. Artikel 47 wordt gelezen als volgt:

Ten aanzien van een militair die tijdens zijn verblijf in de strafklasse een misdrijf begaat, met het oogmerk om uit de militaire dienst ontslagen te worden, wordt, wanneer dat ontslag wordt uitgesproken, het maximum van de op het misdrijf gestelde tijdelijke gevangenisstraf verhoogd met de helft van de duur van de nog onvolbrachte diensttijd van de veroordeelde.

D. Na artikel 167 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 167a. Hij die als bestuurder van een motorrijtuig niet voldoet aan de eerste vordering van daartoe bevoegde personen tot overgifte van het hem ingevolge enige binnen het Koninkrijk geldende regeling afgegeven rijbewijs, dan wel van het hem in het buitenland uitgereikte internationaal rijbewijs, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderdvijftig gulden.

Artikel III

In de Rechtspleging bij de Land- en de Luchtmacht, gearresteerd bij besluit van de Souvereine Vorst der Verenigde Nederlanden van 20 juli 1814 (*Stb.* 85) ²⁾ worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

Na ontvangst van het rapport, bedoeld in artikel 6, zal de commanderende officier onverwijld de zaak onderzoeken.

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij Rijkswet van 4 juli 1963 (*Stb.* 295) en opnieuw bekend gemaakt bij beschikking van de Minister van Justitie a.i. van 9 januari 1964 (*Stb.* 9).

²⁾ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 september 1972, *Stb.* 461.

De commanderende officier kan bevelen dat de verdachte in voorlopig arrest zal worden gesteld of gehouden:

a. indien uit bepaalde gedragingen van de verdachte, of uit bepaalde hem persoonlijk betreffende omstandigheden, blijkt van ernstig gevaar voor vlucht;

b. indien uit bepaalde omstandigheden blijkt van een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid, welke de onverwijldde vrijheidsbeneming vordert;

c. indien dit in verband met de handhaving van de krijgsmacht onder andere militairen is vereist.

Een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid kan voor de toepassing van dit artikel slechts in aanmerking worden genomen:

1e. indien wegens het vermoedelijk begane feit levenslange gevangenisstraf, dan wel tijdelijke van twaalf jaren of meer, kan worden opgelegd en de rechtsorde ernstig door dat feit is geschokt;

2e. indien er ernstig rekening mede moet worden gehouden, dat de verdachte een misdrijf zal begaan:

waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van zes jaren of meer is gesteld of

waardoor veiligheid van de Staat of de gezondheid of veiligheid van personen in gevaar kan worden gebracht, dan wel algemeen gevaar voor goederen kan ontstaan;

3e. indien het voorlopig arrest in redelijkheid noodzakelijk is voor het, anders dan door verklaringen van de verdachte, aan de dag brengen van de waarheid.

Het bevel als bedoeld in het vorige lid kan slechts worden gegeven in geval van verdenking van een misdrijf, omschreven in het Wetboek van Militair Strafrecht, dan wel van een misdrijf, waarvoor ingevolge het Nederlandse Wetboek van Strafvordering voorlopige hechtenis is toegelaten, met uitzondering van de misdrijven waarvan de militaire rechter geen kennis neemt. Het bevel blijft achterwege, wanneer ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat aan de verdachte in geval van veroordeling geen onvoorwaardelijke vrijheidsstraf of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel zal worden opgelegd, dan wel dat hij bij tenuitvoerlegging van het bevel langere tijd van zijn vrijheid beroofd zou blijven dan de duur van de straf of maatregel.

Zodra de gronden waarop het voorlopig arrest werd bevolen of gehandhaafd zijn vervallen, wordt de invrijheidstelling van de gearresteerde gelast.

De commanderende officier rapporteert elk geval, waarin het voorlopig arrest langer dan 4 dagen duurt, terstond rechtstreeks aan de commanderende generaal, onder wie de verdachte ressorteert.

B. Het eerste lid van **artikel 34a** wordt gelezen als volgt:

Degene die over de inarreststelling beslist, beslist tevens of het arrest al dan niet in afzondering wordt ondergaan. Het ondergaan van het arrest is te beschouwen als dienst.

C. In de **artikelen 121**, eerste lid, **126**, zesde lid, en **127**, derde lid, worden telkens de woorden „Rijks- of daarmee gelijkgestelde Nederlandse Universiteit” vervangen door: Nederlandse universiteit of hogeschool in de zin van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs.

D. Na **artikel 374** wordt een slotbepaling ingevoegd luidende:

Artikel 375. Indien de laatste dag van een termijn, binnen welke ter secretarie van een krijgsraad enige aantekening, verklaring of inlevering van een geschrift moet geschieden, valt op een dag waarop de secretarie is gesloten, kan die aantekening, verklaring of inlevering geschieden op de eerstvolgende dag waarop de secretarie is geopend.

Artikel IV

In de Rechtspleging bij de Zeemacht, gearresteerd bij besluit van de Souvereine Vorst der Verenigde Nederlanden van 20 juli 1814 (*Stb.* 85) ¹⁾, worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. **Artikel 6** wordt gelezen als volgt:

Na ontvangst van het rapport, bedoeld in artikel 4, zal de commanderende officier onverwijld de zaak onderzoeken.

De commanderende officier kan bevelen dat de verdachte in voorlopig arrest zal worden gesteld of gehouden:

a. indien uit bepaalde gedragingen van de verdachte, of uit bepaalde hem persoonlijk betreffende omstandigheden, blijkt van ernstig gevaar voor vlucht;

b. indien uit bepaalde omstandigheden blijkt van een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid, welke de onverwijldde vrijheidsbeneming vordert;

c. indien dit in verband met de handhaving van de krijgsmacht onder andere militairen is vereist.

Een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid kan voor de toepassing van dit artikel slechts in aanmerking worden genomen:

1e. indien wegens het vermoedelijk begane feit levenslange gevangenisstraf, dan wel tijdelijke van twaalf jaren of meer, kan worden opgelegd en de rechtsorde ernstig door dat feit is geschokt;

2e. indien er ernstig rekening mede moet worden gehouden, dat de verdachte een misdrijf zal begaan:

waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van zes jaren of meer is gesteld of

waardoor de veiligheid van de Staat of de gezondheid of veiligheid van personen in gevaar kan worden gebracht, dan wel algemeen gevaar voor goederen kan ontstaan;

3e. indien het voorlopig arrest in redelijkheid noodzakelijk is voor het, anders dan door verklaringen van de verdachte, aan de dag brengen van de waarheid.

Het bevel als bedoeld in het vorige lid kan slechts worden gegeven in geval van verdenking van een misdrijf, omschreven in het Wetboek van Militair Strafrecht, dan wel van een misdrijf, waarvoor ingevolge het Nederlandse Wetboek van Strafvordering voorlopige hechtenis is toegelaten, met uitzondering van de misdrijven waarvan de militaire rechter geen kennis neemt. Het bevel blijft achterwege, wanneer ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat aan de verdachte in geval van veroordeling geen onvoorwaardelijke vrijheidsstraf of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel zal worden opgelegd, dan wel dat hij bij tenuitvoerlegging van het bevel langere tijd van zijn vrijheid beroofd zou blijven dan de duur van de straf of maatregel.

Zodra de gronden waarop het voorlopig arrest werd bevolen of gehandhaafd zijn vervallen, wordt de invrijheidstelling van de gearresteerde gelast.

De commanderende officier rapporteert elk geval, waarin het voorlopig arrest langer dan 4 dagen duurt, terstond rechtstreeks aan de vlootvoogd onder wie de verdachte ressorteert.

B. Het eerste lid van **artikel 31a** wordt gelezen als volgt:

Degene die over de inarreststelling beslist, beslist tevens of het arrest al dan niet in afzondering wordt ondergaan. Het ondergaan van het arrest is te beschouwen als dienst.

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 september 1972, *Stb.* 461.

C. In de artikelen 124, eerste lid, en 131, tweede lid worden telkens de woorden „Rijks- of daarmee gelijkgestelde Nederlandse Universiteit” vervangen door: Nederlandse universiteit of hogeschool in de zin van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs.

D. Na artikel 268 wordt een slotbepaling ingevoegd luidende:

Artikel 269. Indien de laatste dag van een termijn, binnen welke ter secretarie van een krijgsraad enige aantekening, verklaring of inlevering van een geschrift moet geschieden, valt op een dag waarop de secretarie is gesloten, kan die aantekening, verklaring of inlevering worden gedaan op de eerstvolgende dag waarop de secretarie is geopend.

Artikel V

In de Invoeringswet Militair Straf- en Tucht recht, vastgesteld bij de wet van 5 juli 1921 (*Stb.* 841)¹⁾, worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. Het opschrift van Titel VIa wordt als volgt gelezen:

Bepalingen omtrent het opsporen van strafbare feiten.

B. Na artikel 74a wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 74b. 1. De in artikel 141 van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering bedoelde opsporingsambtenaren en – in de Nederlandse Antillen – de militairen die aldaar zijn aangesteld tot buitengewoon agent van politie zijn bevoegd van de aan de militaire rechtsmacht onderworpen bestuurder van een motorrijtuig de overgifte te vorderen van het hem ingevolge enige binnen het Koninkrijk geldende regeling afgegeven rijbewijs, dan wel van het hem in het buitenland uitgereikte internationaal rijbewijs, indien tegen deze bestuurder proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van overtreding van:

a. het eerste of het tweede lid van artikel 26 van de Nederlandse Wegenverkeerswet,

b. artikel 162 of 163 van het Wetboek van Militair Strafrecht dan wel

c. met onder a en b genoemde bepalingen overeenkomende voorschriften van de Surinaamse of Antilliaanse wegenverkeerswetgeving.

2. Het ingevorderde rijbewijs of internationaal rijbewijs of de ingevorderde rijbewijzen worden, tegelijk met het proces-verbaal, onverwijld opgezonden aan de betrokken Fiscaal of Auditeur-Militair. Deze is bevoegd dat bewijs of die bewijzen onder zich te houden, totdat de rechterlijke uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen, of indien bij die uitspraak de bestuurder de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen is ontzegd, tot het tijdstip waarop die uitspraak, voor wat betreft de bijkomende straf van ontzegging, voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden.

In het laatste geval draagt hij zorg dat, na het bovenbedoelde tijdstip, het binnen het Koninkrijk afgegeven rijbewijs wordt ingeleverd bij degene, die dat bewijs heeft afgegeven.

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij Rijkswet van 4 juli 1963 (*Stb.* 294).

3. In geval van toepassing van het eerste lid kan het motorrijtuig, voor zover geen andere bestuurder beschikbaar is, onder toezicht, of voor zover degene, die het proces-verbaal opmaakt, zulks nodig oordeelt, in bewaring worden gesteld. In dat geval wordt het motorrijtuig op kosten van de verdachte overgebracht naar een door de verbaliserende persoon geschikt geachte plaats en aldaar op kosten van de verdachte bewaard, totdat het door of vanwege de eigenaar of houder wordt afgehaald. Indien de eigenaar of houder een ander is dan de verdachte, is hij bevoegd, die kosten op de verdachte te verhalen.

4. In geval van toepassing van het eerste of tweede lid van dit artikel kan elke belanghebbende bij bezwaarschrift daartegen opkomen. Het bezwaarschrift wordt ingediend bij de krijgsraad die van het feit kennis neemt, dat tot toepassing van het eerste of tweede lid van dit artikel heeft aanleiding gegeven. De krijgsraad geeft binnen vijf dagen, na de belanghebbende, desverlangd bijgestaan door diens raadsman, te hebben gehoord, althans opgeroepen, zijn met redenen omklede beschikking, welke onverwijld aan de belanghebbende wordt betekend.

Bij volstreekte verhindering van belanghebbende om voor de krijgsraad te verschijnen tot het geven van toelichting op het bezwaarschrift, wordt op verzoek de behandeling aangehouden.

Artikel VI

1. Deze Rijkswet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

2. Zij is verbindend voor Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen.

Lasten en bevelen, dat deze Rijkswet in het *Staatsblad*, het *Gouvernementsblad* van Suriname en het *Publicatieblad* van de Nederlandse Antillen zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 12 september 1974.

JULIANA.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

De Staatssecretaris van Defensie,
A. STEMERDINK.

Uitgegeven de zesentwintigste september 1974.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Bijl. Hand. II 1971/1972, 11 546 (R 823);

Bijl. Hand. II 1973/1974, 11 546 (R 823);

Hand. II 1973/1974, bladz. 2794–2804; 2807–2818, 2951–2955.

Bijl. Hand. I 1973/1974, 11 546 (R823) (90, 90a, 90b).

Hand. I 1973/1974, blz. 1085.